

Розвиткові ініціативи учасників тренінгової програми “Спадщина: проєкти, які змінюють громади”

№	Прізвище та ім'я	Назва організація	Назва розвиткової ініціативи та стислий опис
Вінницька область			
Вінниця			
1.	Римма Галан Алевтина Корнелішина Юліна Попович Інна Гончарова	Бюро охорони культурної спадщини Департаменту архітектури та містобудування Вінницької міської ради https://www.facebook.com/share/1FDPDwEeNH/?mibextid=wwXlfr	«ПоБачити спадщину» Розвиткова ініціатива спрямована на створення ефективної системи управління культурною спадщиною через удосконалення моделі управління, оновлення доступних баз даних, створення механізмів співфінансування, громадського моніторингу та кадрового резерву, а також впровадження цифрових інструментів, зокрема інтерактивної карти, відкритих даних, комунікаційних і освітніх продуктів. Ініціатива передбачає підвищення довіри до експертів, розширення спільноти, підвищення обізнаності, розвиток громадського діалогу, ідентифікацію спадщини та створення нових точок взаємодії з нею, а також підвищення якості управління, формування прикладів інвестиційних проєктів і посилення взаємодії між владою та громадою.
2.	Тетяна Ящишена	ГО «Наше Поділля» https://monp.org.ua	«Створення скансену «Поділля» в с. Стіна» Село Стіна є цінним фрагментом живої спадщини Поділля з автентичною архітектурою, побутом, ремеслами та традиціями, який потребує збереження та розвитку в умовах відсутності органу управління спадщиною в Томашпільській громаді, відтоку населення та відсутності скансену архітектури й побуту Поділля. Ініціатива передбачає створення скансену «Поділля» як інституційної та соціальної платформи для формування спільноти управління спадщиною, збереження подільської архітектури та нематеріальної культурної спадщини, розвитку культурних продуктів, створення нових робочих місць і стимулювання місцевого підприємництва.
Брацлав			
3.	Наталія Гнатенко	ГО "Інститут розвитку Брацлавщини"	«Брацлав.Ренесанс»

№	Прізвище та ім'я	Назва організація	Назва розвиткової ініціативи та стислий опис
	Тетяна Петрова	Брацлавська селищна рада	Ініціатива спрямована на відродження Брацлава як духовного, історичного та економічного осередку Поділля через збереження та інтеграцію культурної спадщини в сучасне життя громади. Вона передбачає перетворення фрагментованої та малодоступної спадщини на стійкий актив шляхом актуалізації історичного наративу, формування образу «міста храмів та сенсів», створення музею хасидизму, підтримки локальних ініціатив та інтеграції Замкової гори в публічний простір. Ініціатива базується на наявній матеріальній спадщині, живій хасидській традиції, туристичному потоці, локальних фахівцях і партнерствах та спрямована на формування самопідтримуючої екосистеми, де спадщина забезпечує посилення ідентичності громади, розвиток туризму, створення робочих місць, підтримку місцевого бізнесу та утвердження Брацлава як осередку культурного розвитку Поділля.
Волинська область			
Луцьк			
4.	Юлія Дащук	Луцький національний технічний університет, ГО "Спільна справа+" www.zhydychyn.center www.work-together.com.ua www.lntu.edu.ua	«Оператор сакральної спадщини: інституційна модель сталого управління» (Пілотний кейс Древнього Жидичина: від громадської ініціативи до професійної структури) Ініціатива спрямована на подолання інституційного вакууму, вразливості волонтерських моделей та комунікаційного розриву в управлінні сакральною спадщиною через створення спеціалізованого оператора спадщини на базі ЦТІ «Жидичинський центр». Ініціатива передбачає формування інституційної структури, яка забезпечує дослідження, інтерпретацію, залучення громади, розвиток лідерства, партнерств і економіки участі, доповнюючи державну охорону та дозволяючи релігійним громадам зосередитися на духовній місії. В результаті реалізації ініціативи очікується сформований інституційний, соціальний, культурний та економічний актив, що забезпечує тяглість управління, підсилює згуртованість громади, інтегрує сакральну спадщину в сучасне життя та створює умови для її збереження і використання як ресурсу розвитку громади.
5.	Марина Ковальчук	ГО "Алгоритм дій"	

№	Прізвище та ім'я	Назва організація	Назва розвиткової ініціативи та стислий опис
Ковель			
6.	Ірина Зінчук	Управління культури, молоді, спорту та туризму виконавчого комітету Ковельської міської ради https://kowelrada.gov.ua/struktura-mis-koyi-vlady/upravlinnya-kultury-molodi-ta-sportu/	«Таємниці Ковеля» Відсутність старовинних будівель та незнання історичного минулого її мешканцями, провокує розчарування та нерозуміння приналежності, недооцінення унікальності громади, переваг та можливостей для інвестиційної привабливості. Ініціатива спрямована на формування сучасної культурно-туристичної ідентичності Ковеля через переосмислення та оцифрування втраченої історичної спадщини в умовах знищення більшості історичної архітектури, низької обізнаності мешканців про минуле громади та відсутності комунікаційної стратегії щодо спадщини. Ініціатива передбачає дослідження та цифрову реконструкцію втрачених об'єктів, створення туристичних маршрутів, освітніх і промоційних продуктів та інтеграцію спадщини в публічний простір, використовуючи наявні інституційні ресурси, цільову програму збереження спадщини та підтримку місцевого бізнесу. Результатом стане посилення локальної ідентичності, підвищення туристичної та інвестиційної привабливості громади та перетворення втраченої спадщини на ресурс розвитку.
Дніпропетровська область			
Кривий Ріг			
7.	Ганна Літвінчук	Комунальне підприємство "Інститут розвитку міста Кривого Рогу" Криворізької міської ради https://irm.kr.ua/ https://www.instagram.com/irm_cr	«Туристично-рекреаційна трансформація затопленого гранітного кар'єру на мікрорайоні Зарічний (Кресівський)» Ініціатива передбачає створення сучасної туристично-рекреаційної зони на базі затопленого гранітного кар'єру як нового публічного простору та туристичного «магніту» міста. Затоплений кар'єр має виняткові природні, ландшафтні та індустріальні характеристики, проте наразі його потенціал для рекреації, туризму та активного відпочинку не використовується через стихійне використання території без належного рівня безпеки, відсутність організованої інфраструктури та зрозумілої моделі управління, сприйняття як «залишку

№	Прізвище та ім'я	Назва організація	Назва розвиткової ініціативи та стислий опис
			промислового минулого» та невикористання для туристичної привабливості, локальної економіки й утримання молоді. Серед іншого, ініціатива передбачає: розробку комплексної проектної та містобудівної документації; створення безпечної водної та рекреаційної інфраструктури; інтеграцію об'єкта в туристичну систему Кривого Рогу; залучення бізнесу, розвиток різних видів туризму (екологічного, подієвого, спортивного, активного). Реалізація ініціативи дозволить перетворити закинутий об'єкт індустріальної спадщини на якірну локацію, яка формуватиме нову постіндустріальну ідентичність Кривого Рогу.
Житомирська область			
Чуднів			
8.	Людмила Кучмій Оксана Опредьянська	Відділ культури, молоді та спорту Чуднівської міської ради https://www.facebook.com/profile.php?id=61570938845816 https://www.facebook.com/ChudnivTG	«Культурна спадщина для економічного розвитку та туристичного потенціалу Чуднівської громади» Чуднівська громада володіє значним історико-культурним капіталом, який через відсутність єдиної логістики, сучасного маркетингу, базового туристичного сервісу та недостатню кількість облаштованих громадських просторів залишається «пасивним активом», що призводить до втрати доходів, стагнації малого бізнесу та зниження туристичної привабливості регіону. Ініціатива на основі концепції «регенерації через спадщину» об'єднує ключові об'єкти громади і передбачає створення єдиного бренду, цифрових путівників, підтримку місцевих традицій, облаштування публічних просторів, розвиток туристичних маршрутів та локального підприємництва, що сприятиме зміцненню ідентичності громади, соціальної згуртованості та економічного зростання, використовуючи культурні, економічні та соціальні активи громади.
Гришківці			
9.	Наталія Канарська Наталія Ященко	КЗ "Центр культури та дозвілля Гришковецької селищної ради Сектор культури та туризму Гришковецької селищної ради	«Підвищення спроможності культурно-просвітницького простору «Чайковський Space» Родинний маєток Міхала – Мехмед-Садик Паші – Михайла Чайковського у селі Гальчин із понад 200-річною історією є ресурсом відновлення пам'яті, ідентичності та розвитку громади.

№	Прізвище та ім'я	Назва організація	Назва розвиткової ініціативи та стислий опис
		https://www.facebook.com/ChaykovskiySpace	Ініціатива передбачає створення живого центру формування локальної ідентичності через історію маєтку, поєднання спадщини з сучасними практиками культури, освіти та ментального відновлення, а також перетворення об'єкта на точку культурного тяжіння й туристичної привабливості. Проект враховує виклики громади – брак фахівців, обмежені фінансові ресурси, відсутність сталої моделі управління спадщиною, низьку національну впізнаваність Михайла Чайковського, необхідність поєднання охорони спадщини з сучасним використанням та роботу в умовах війни і психологічного виснаження – і перетворює їх на точки росту. Маєток виступає прикладом сенситивної спадщини з багат шаровою ідентичністю (українська, польська, османська), складною історією XIX століття та сучасним контекстом війни.
Івано-Франківська область			
Галич			
10.	Мирослава Петраш	Національний заповідник «Давній Галич» https://www.facebook.com/share/18H8FvgAG8/?mibextid=wwXIfr	«Музей історії Галича» Музей історії Галича – це центральний об'єкт Заповідника, який розташований на місці княжого дитинця середньовічної Галицької держави в колишній резиденції митрополита Андрея Шептицького. Ініціатива передбачає модернізацію формату експонування історичних та археологічних артефактів, розробку комунікаційної стратегії, створення портфеля едукативних пропозицій, план розвитку навколишнього простору для збільшення часу перебування відвідувачів, а також визначення стратегічних цілей і розвиткових ініціатив музею. В результаті реалізації ініціативи очікується переформатування у живий, цікавий, популярний і затребуваний історичний музей, який активно залучає громаду та відвідувачів.
	Андрій Бацвін		
	Ірина Стасюк		
Київська область			
Київ			

№	Прізвище та ім'я	Назва організація	Назва розвиткової ініціативи та стислий опис
11.	Вікторія Колеснікова	ВГО "Спілка археологів України", Інститут археології НАН України, Національний музей революції Гідності http://vgosau.kiev.ua/ https://www.facebook.com/AssociationArchaeologistsUkraine https://www.instagram.com/spilka_archeology_ua/profilecard/?igsh=ejBmcWIwZDJ1eXY0	«Зміна ставлення до археологічної спадщини. Перетворення спадщини з тягара на ресурс розвитку громад» Ініціатива спрямована на зміну ставлення до археологічної спадщини та перетворення її з тягара на ресурс розвитку громад шляхом впровадження підходів управління спадщиною, поширення успішних кейсів, залучення професійних проєктних команд та використання наявних навчальних програм. Реалізація ініціативи відповідає зростаючому попиту громад на ефективні моделі управління спадщиною та державній політиці переходу від парадигми «охорони» до парадигми «управління спадщиною», що створює умови для інституційних змін і використання археологічної спадщини як ресурсу місцевого розвитку.
12.	Богдана Бесчастна	ГО «Інститут розвитку суспільних інновацій»	«Створення культурно-освітнього хабу «Danube Heritage Hub» в м. Рені для збереження та промоції культурної спадщини в регіоні (фокус на нематеріальну спадщину)» Необхідність реалізації ініціативи зумовлена фрагментарним характером управління та дослідження живих культурних практик, потребою у створенні сучасної культурної інфраструктури, посиленні інтеграції у ширші культурні й креативні мережі, а також нереалізованим потенціалом транскордонної співпраці. Ініціатива спрямована на формування сталого культурно-освітнього середовища, що забезпечить збереження нематеріальної спадщини, розвиток культурних практик та посилення ролі культурної спадщини як ресурсу розвитку громади.
13.	Катерина Єгорова	Національний заповідник "Києво-Печерська лавра" https://kplavra.kyiv.ua/ Національний заповідник Києво-Печерська лавра Kyiv https://www.instagram.com/national_p	«Жива спадщина Лаври: інституційна охорона нематеріальної культурної спадщини» Ініціатива спрямована на подолання відсутності системної інституційної охорони живої нематеріальної традиції, яка, попри багатовікову тяглість і реальну практику в спільнотах, не має єдиної науково-правової рамки, не внесена до національного переліку НКС і залишається вразливою до втрати, викривлення та спрощення, особливо в умовах війни, соціальних розривів і руйнування матеріальної бази.

№	Прізвище та ім'я	Назва організація	Назва розвиткової ініціативи та стислий опис
		reserve_lavra	Ініціатива передбачає перетворення цієї традиції на охоронювану культурну спадщину шляхом інституційного закріплення ролі Заповідника як державного охоронця, визнання громади носієм традиції, церкви – духовним носієм, а Заповідника – охоронцем її культурного виміру, а також інтеграції традиції в наукову та музейну діяльність. Результатом реалізації ініціативи стане інституційне визнання, документування та створення системи охорони нематеріальної культурної спадщини з чітко визначеними ролями, відповідальністю та моделлю довгострокового державного управління.
Львівська область			
Борислав			
14.	Анастасія Солоненко	КП «Бориславський ТПЦ» https://boryslavrada.gov.ua/kp-boryslavskiy-turystychntychnyi-informatsiinyi-tsentri	«Ревіталізація озокеритової шахти» Ініціатива спрямована на ревіталізацію озокеритової шахти у Бориславі, яка сьогодні сприймається громадою та управліннями як «індустріальний тягар» та екологічний ризик і перебуває у стані «невидимої спадщини», втрачаючи фізичну та соціальну цінність через ізольованість. Ініціатива передбачає поетапну ревіталізацію об'єкта шляхом культурної активзації, інституційного закріплення та інтеграції шахти в локальну економіку через культурну, освітню та туристичну екосистеми. У результаті буде відновлено та переосмислено пам'ятку індустріальної спадщини як центру тяжіння громади, посилено управлінську спроможність у сфері збереження спадщини, сформовано відтворювану модель ревіталізації індустріальних об'єктів, створено наукову базу для отримання статусу пам'ятки національного значення та інтеграції в міжнародні мережі, а також забезпечено створення робочих місць, посилення локальної ідентичності та збільшення туристичних потоків.
Львів			
15.	Любомир Більо	Львівський національний літературно-меморіальний музей Івана Франка – Дім Франка	«Літературна резиденція Дому Франка» Ініціатива передбачає створення у Домі Франка простору інституційного діалогу між минулим і сучасним літературними процесами з метою

№	Прізвище та ім'я	Назва організації	Назва розвиткової ініціативи та стислий опис
		https://dimfranka.lviv.ua/	актуалізації літературної творчості на перетині культурної спадщини та сучасних викликів і утвердження літератури як дієвого інструменту суспільного культурного діалогу. Передумовами для реалізації є сформований бренд Дому Франка, його розташування у середовищі активних культурних інституцій, постать письменника як зв'язок між історією і сучасністю, наявність власної аудиторії в соціальних мережах та вже реалізовані ініціативи. Ключовим інструментом стане резиденція Дому Франка як простір живої літератури, що об'єднує освітні, дискусійні та творчі формати та забезпечує безперервність літературного процесу через взаємодію спадщини і сучасності.
Одеська область			
Одеса			
16.	Оксана Грицюта	Одеський археологічний музей НАН України https://www.facebook.com/share/1AhH1g92uA/?mibextid=wwXIfr	«ОАМ. Простір діалогу з живою історією» Ініціатива спрямована на переосмислення ролі Одеського археологічного музею як відкритої культурної платформи громади шляхом активного залучення його археологічної спадщини та наукових досліджень до публічного життя. Попри значний потенціал матеріальної культури давнини як основи для осмислення актуальних питань ідентичності, деколонізації та сучасних викликів, цей ресурс залишається недостатньо видимим і використаним, зокрема через тривале закриття музею під час повномасштабного вторгнення, що послабило його сприйняття як простору діалогу й пізнання. Ініціатива передбачає створення сучасних форматів і продуктів, які зроблять результати досліджень доступними та зрозумілими широкій аудиторії, інтегрують взаємодію з археологічною спадщиною в освітні й популяризаційні програми, сприятимуть формуванню власного бачення багатошарової історії регіону без колоніальних міфів, посиленню взаєморозуміння, відчуття причетності та соціальної згуртованості громади, а напрацьовані рішення будуть впроваджені в постійну діяльність музею та стануть основою для подальшої співпраці з різними спільнотами.
Полтавська область			

№	Прізвище та ім'я	Назва організація	Назва розвиткової ініціативи та стислий опис
Диканька			
17.	Наталія Кучеряєва	Диканська публічна бібліотека	«Музей українського весілля – традиції, що живуть»» Через поступову втрату багатовікових весільних традицій Полтавського краю, які дедалі менше передаються молодому поколінню, відбувається розрив між поколіннями та послаблення локальної культурної ідентичності; кожен забутий обряд чи звичай означає втрату частини історичної пам'яті громади. Ініціатива пропонує системне рішення цієї проблеми через перетворення Музею українського весілля на активну платформу збереження й актуалізації нематеріальної культурної спадщини Полтавщини. Ініціатива передбачає реалізацію серії інтерактивних форматів – майстер-класів, тематичних екскурсій, виставок і фестивальних подій – що дозволять громаді, молоді та туристам безпосередньо зануритися в традиції українського весілля, відновити живу практику обрядів і забезпечити їх передачу наступним поколінням. Стратегічною метою є формування музею як стійкого культурного й туристичного активу громади: у соціальному вимірі – як простору міжпоколіннєвої взаємодії та посилення локальної ідентичності; в економічному – як подієвого й туристичного продукту, що генерує доходи та можливості для місцевих майстрів і бізнесу; в управлінському – як інструменту культурної політики та партнерського управління спадщиною, що підвищує інституційну спроможність громади та забезпечує довгострокову соціальну й економічну цінність.
	Наталія Дзюба	Диканський історико-краєзнавчий музей ім. Д.М.Гармаша відділу культури та туризму Диканської селищної ради	
	Наталія Злидар	Відділ культури та туризму Диканської селищної ради	
	Світлана Скиба	Диканська Громада: https://dykanka-gromada.gov.ua https://www.facebook.com/Dykanka_OTG https://dikanka-turism.wixsite.com/turism https://www.facebook.com/groups/960991819555346	
Рівненська область			
Здолбунів			
18.	Олександр Чижевський	Здолбунівський краєзнавчий музей	«Відкритий туристично-інформаційний центр» Громада, маючи потужну мультикультурну, промислову та природну спадщину, не перетворює її на системний ресурс розвитку: вона слабо «упакована» у зрозумілі туристичні та освітні продукти, відсутня чітка «точка входу» для відвідувачів і мешканців (системна промоція, навігація, маршрути, сервіс), бракує сучасного відкритого публічного простору для взаємодії культури, освіти, бізнесу й молоді, а також зберігаються виклики відтоку
	Тимофій Мохначук	ГО "Центр сталих ініціатив"/ Здолбунівський краєзнавчий музей імені Олега Тищенка https://www.ngocsi.com	

№	Прізвище та ім'я	Назва організація	Назва розвиткової ініціативи та стислий опис
		https://www.instagram.com/center.sustainable.initiatives?igsh=aHV5NDd6ajMzaDR3 https://www.facebook.com/share/18KqPmbAv5/?mibextid=wwXIfr	молоді, тіньової зайнятості та нерівного доступу до можливостей між містом і селами. Ініціатива передбачає створення «Відкритого туристично-інформаційного центру» як інституційного активу нового типу – поєднання простору, програм, спільноти та туристичних сервісів. Центр функціонуватиме як хаб, де спадщина трансформується у конкретні продукти (маршрути, екскурсії, події, освітні матеріали, креативні сувеніри, цифровий контент), а також як «фронт-офіс» громади – з консультаціями, промоційними матеріалами, партнерствами з операторами та медіа. В основу моделі закладається партисипативність та інклюзія: спільне планування з молоддю, старшими людьми, бізнесом, освітянами та мешканцями сіл, доступні формати для вразливих груп. У результаті реалізації ініціативи громада отримає постійно діючий хаб і видиму «точку входу» в свою спадщину, а сама спадщина починає працювати як ресурс соціального й економічного розвитку – зростає залучення мешканців і молоді, з'являються туристичні та креативні продукти, посилюється промоція та партнерства.
Степань			
19.	Сергій Гаврилюк	ГО «Ініціативи Степаня» https://stepanska-gromada.gov.ua https://stepngo.org.ua Молодіжний простір (@freespace_mp) • Instagram photos and videos 	«Степанський вал – простір пам'яті, освіти та розвитку громади» Степанський вал поступово руйнується фізично й одночасно втрачає цінність у свідомості мешканців: пам'ятка сприймається як «залишок минулого», а не як потенційний ресурс розвитку громади. Через відсутність системної роботи з охорони, популяризації та інтеграції об'єкта у культурне, освітнє й туристичне життя, молодь і місцеві жителі мало залучені до його осмислення та збереження, що, у свою чергу, послаблює локальну ідентичність і знижує туристичний потенціал території. Ініціатива пропонує трансформувати спадщину з «пасивної руїни» у живий культурно-освітній і соціальний ресурс через створення серії взаємопов'язаних проєктів: освітніх програм для школярів і молоді, культурних подій, локальних туристичних ініціатив та практик громадської участі в охороні й дослідженні валу.

№	Прізвище та ім'я	Назва організація	Назва розвиткової ініціативи та стислий опис
			У результаті пам'ятка стає активом громади, що формує нові можливості для розвитку, згуртованості та підвищення впізнаваності території.
Тернопільська область			
Кременець			
20.	Назар Багнюк	Кременецько-Почаївський державний історико-архітектурний заповідник https://www.facebook.com/share/18DRy3eu94/?mibextid=wwXIfr https://www.instagram.com/diaz_kremenets?igsh=b21wN2l2bXplbHF1	«Ревіталізація Францисканського монастиря як багатофункціонального простору роботи зі спадщиною» Ключове випробування полягає в тому, як трансформувати занедбану та раніше закриту для громадськості пам'ятку зі складною й частково травматичною історією – Францисканський монастир у Кременці – у відкритий, сталий і суспільно значущий простір, не втративши її автентичності, сакрального сенсу та історичного призначення. Монастир є об'єктом багатошарової спадщини (релігійної, поховальної, шляхетської), має значний фізичний і культурний потенціал, однак нині позбавлений системної інтерпретації та інтеграції в активне життя громади. Ініціатива передбачає створення на базі монастиря платформи взаємодії між матеріальною й сакральною спадщиною, пам'яттю та ритуалом, наукою й сучасними підходами до осмислення ролі «церкви» в суспільстві, а також впровадження інноваційних практик збереження й цифрових інструментів інтерпретації. Простір має стати місцем діалогу, дослідження, культурних подій, освітніх програм і міждисциплінарної співпраці. Ревіталізація монастиря розглядається не лише як архітектурний проєкт, а як стратегічний крок до посилення інституційної спроможності заповідника та включення спадщини в сучасний соціально-економічний розвиток громади.
	Юлія Конончук		
	Вікторія Романішин		
	Ігор Деревінський		
	Олена Омельчук		
Тернопіль			
21.	Уляна Грабовська	Інститут міської культури www.facebook.com/kozova.zamok www.instagram.com/kozova.zamok	«Невизнана історична спадщина громади» (Козівський замок) Ініціатива покликана інтегрувати Козівський замок у соціальне, культурне та економічне життя Козівської громади, оскільки нині його потенціал – вигідне розташування в центрі селища біля ставу, значна площа, підтримка громади та наявність професійної команди – використовується недостатньо.
	Ігор Мамус		
	Марія Юрчак		

№	Прізвище та ім'я	Назва організація	Назва розвиткової ініціативи та стислий опис
			Ініціатива передбачає перетворення замку на багатофункціональний громадський простір із культурними, освітніми й креативними активностями, новою моделлю управління спадщиною та екологічними практиками, що сприятиме згуртованості й формуванню локальної ідентичності, появі нових ініціатив і підприємництва, створенню робочих місць, зростанню податкових надходжень і включенню громади до культурної карти області як активного центру розвитку.
Вишнівець			
22.	Лариса Борсук	Комунальний заклад "Центр культури і дозвілля Вишнівецької селищної ради" https://www.facebook.com/profile.php?id=100094401911570	«Вектор культурної спадщини Вишнівецької громади» Ініціатива спрямована на подолання ключової проблеми – поступової втрати понад 25 об'єктів історико-культурної цінності у Вишнівецькій територіальній громаді через відсутність системного управління, фахового планування та інтеграції спадщини у розвиток території. Ініціатива передбачає поетапне формування сталої системи збереження й використання культурних ресурсів громади через розробку дорожньої карти, правовий захист і облік об'єктів, пілотні заходи з консервації, створення туристичних маршрутів і підготовку локальних гідів, а також активне залучення мешканців і партнерство з владою та профільними інституціями. Спираючись на культурні активи території, людський потенціал, інституційну підтримку та туристичні ресурси, ініціатива трансформує занедбані об'єкти на збережений і економічно активний ресурс, що формує впізнавану дестинацію повільного туризму, стимулює розвиток локального бізнесу, підвищує залученість громади та забезпечує зростання надходжень до місцевого бюджету й інвестиційної привабливості у довгостроковій перспективі.
	Гроцька Михайлівна Оксана	Відділ освіти, культури, молоді та спорту Вишнівецької селищної ради https://www.facebook.com/share/1DGmHKrmd7/?mibextid=wwXlfr https://www.facebook.com/share/187jEzkyfYd/?mibextid=wwXlfr	
Збараж			
23.	Галина Кобаса	Національний заповідник "Замки Тернопілля" https://zamky.te.ua/ https://www.facebook.com/zamkyternopilla?locale=uk_UA	«Розвиток призамкового парку 18 ст. у м. Збараж» Національний заповідник «Замки Тернопілля» Територія призамкового парку Збараського замку не реалізує свій культурний, історичний та соціальний потенціал: простір використовується фрагментарно, обмежено залучає туристів і мешканців, відсутні інтерактивні елементи, події

№	Прізвище та ім'я	Назва організація	Назва розвиткової ініціативи та стислий опис
			та публічні майданчики для культурного дозвілля, а історична спадщина замку слабо інтегрована в сучасне життя міста. Ініціатива спрямована на перетворення парку на багатофункціональний громадський простір у межах Національного заповідника «Замки Тернопілля», що поєднує історичну спадщину, культурне дозвілля та сучасні соціальні практики. Передбачено активізацію взаємодії відвідувачів із замком через історичну реконструкцію, тематичні маршрути та інтерпретаційні зони, створення умов для тривалого перебування туристів і мешканців, організацію культурних подій (фестивалі, вистави, лекції, квести, майстерки), надання парку соціальних функцій відкритого громадського простору для відпочинку й спілкування, а також збереження та популяризацію історичного ландшафту, що підвищить туристичну привабливість міста та зміцнить локальну культурну ідентичність.

Черкаська область

Черкаси

24.	Вероніка Ганечко	Фонд Миколи Бабака https://www.mykolababakfoundation.com/ mykola.babak.foundation@gmail.com	«Музей культурної спадщини і сучасного мистецтва» – Трансформація приватної колекції Фонду Миколи Бабака у відкриту мультифункціональну інституцію (Музей), яка поєднує фізичний простір, науково-дослідний центр та глобальну цифрову платформу) Ініціатива передбачає трансформацію приватної колекції Фонду Миколи Бабака у відкриту мультифункціональну інституцію (Музей), що поєднує фізичний простір із сучасним експозиційним дизайном, науково-дослідний центр та глобальну цифрову платформу на базі Google Arts & Culture. Реалізація ініціативи дозволить сформувати систематизовані музейні зібрання та ревіталізувати експозиційний простір, створити цифровий архів й глобальне представництво колекції (Digital Twin), забезпечити розвиток науково-видавничого активу (монографії, каталоги, освітні курси), а також посилити репутаційного капіталу через міжнародні партнерства та формування бренду музею як культурного магніту регіону.
-----	------------------	--	---

№	Прізвище та ім'я	Назва організація	Назва розвиткової ініціативи та стислий опис
			Ініціатива враховує виклики управління спадщиною – легітимізацію статусу, збереження «крихких» об'єктів, трансформацію закритої збірки у відкриту платформу, конкуренцію за увагу й ресурси та питання інтелектуальної власності – і спрямована на сталу інтеграцію культурної спадщини в життя громади та глобального мистецького середовища.
Чернігівська область			
Козелець			
25.	Сергій Моргуненко	БО Благодійний фонд Блискавка https://www.facebook.com/groups/206484152270192/	«Спадщина, що єднає громаду» (Розвиток Козелецької громади через ревіталізацію культурної спадщини) Садиба Покорщини – об'єкт національної культурної спадщини середини XVIII ст. – перебуває під загрозою втрати через аварійний стан і відсутність інтеграції у життя громади. Ініціатива пропонує поетапну комплексну розбудову Покорщини та прилеглого ландшафтного комплексу на багатофункціональний громадський центр: консервацію та реставрацію об'єкта, адаптивне пристосування приміщень під сучасні потреби, залучення громади до обговорення та реалізації функціоналу, створення туристичних маршрутів і бренду локації. Ініціатива передбачає активізацію місцевих ініціатив, підтримку малого бізнесу та культурних подій, розвиток туристичної інфраструктури і цифрових продуктів (3D/VR/AR/Audio). Місія полягає не лише у збереженні та використанні культурної спадщини Козелецької громади, а й на її прикладі – масштабування (спочатку на Чернігівську область) можливість створення основ для розвитку туризму, утворення і розвиток місцевих бізнес-спільнот, наповнення місцевих бюджетів, позбавлення депресивного статусу регіону. В результаті реалізації ініціативи очікується відновлення Покорщини як центру культурного, соціального та економічного життя громади, створення нових робочих місць, зростання туристичних потоків, підвищення податкових надходжень, зміцнення місцевої ідентичності та гордості за регіон, а також покращення благоустрою, урбаністичної інфраструктури та капіталізації нерухомості.